



Către: DI Artur GHERMAN
Președinte
Comisia Națională a Pieței Financiare

Către: DI Viorel CHETRARU
Director
Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova

Copie: Dlui Vladimir GROSU
Ministru al Justiției al Republicii Moldova

Nr. 9 din 6 martie 2015

Ref.: Incertitudini în procesul de conformare la legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Stimați domni,

În numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”), Vă asigurăm de înaltele noastre considerațiuni.

Profitând de ocazie, dorim să Vă informăm că misiunea AmCham constă în promovarea comerțului și investițiilor străine, precum și menținerea unui dialog permanent dintre Guvernul Republicii Moldova și reprezentanții mediului de afaceri, astfel contribuind la îmbunătățirea mediului de afaceri în Moldova pentru comerțul și investițiile străine.

Ab initio, dorim să Vă informăm faptul că AmCham Moldova consideră binevenit mandatul Serviciului Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor (în continuare „SPCSB”), din cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare „CNA”) de a combate și minimiza riscul derulării acțiunilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aceste activități urmând a fi derulate în conformitate cu legislația națională, racordate la cele mai bune practici internaționale.

În acest sens, dorim să atragem atenția Dvs. asupra incertitudinilor apărute vizavi de cadrul legislativ în domeniu, la care, inclusiv participanții profesioniști la piața financiară nebancaară, urmează a se conforma. De recent, o serie de companii din domeniul vizat se confruntă cu practica SPCSB de a sancționa participanții



profesioniști la piața financiară nebancaară, în calitate de entități raportoare (art. 4 alin. (1), lit. c)) din Legea nr. 190 din 26.07.2007, cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în cazul în care nu au fost raportate tranzacțiile echivalente sau mai mari de 500.000 MDL în relație cu asociații / acționarii / fondatorii / creditorii externi și interni.

În particular, ne referim la echivocitatea articolului 8, alin. (3), din Legea nr. 190 din 26.07.2007, cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: „Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 de mii de lei, sânt indicate într-un formular special, ce se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel târziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.”, prevedere pe care reprezentanții SPCSB o tratează precum că entitățile raportoare (în sensul Legii nr. 190 din 26.07.2007) urmează să raporteze către SPCSB inclusiv tranzacțiile, la care se face referință în dispoziția menționată mai sus în raport cu asociații / acționarii / fondatorii, creditorii externi și interni.

Astfel, cumulând dispoziția precitată cu art. 16, alin. (1), Legea nr. 190 din 26.07.2007: „Prevederile prezentei legi se aplică tuturor **clienților noi** ai entității raportoare. Pentru relațiile de afaceri existente, noile obligații trebuie îndeplinite în decursul a 6 luni, începând **cu clienții** care prezintă riscul cel mai înalt.”, se conchide că prevederile art. 8, aceeași lege, se referă la relațiile de afaceri ale entităților raportoare, or raportul dintre subiectul proprietății și obiectul proprietății, naște o relație de proprietate (inclusiv în cazul achitării de dividende) și nu neapărat o relație de afaceri. În aceeași ordine de idei, nu sunt prevăzute raporturile ce apar între organizațiile de microfinanțare și creditorii săi, în care organizația de microfinanțare beneficiază de împrumut / credit, ultima are calitatea de **client și de jure beneficiază de resursele financiare**, și nu invers, în acest sens, nefiind o normă imperativă prevăzută de prezenta Lege. Exemplificăm prin analogie noțiunea de „client” din cadrul Legii nr. 550, din 21.07.1995, cu privire la instituțiile financiare: „[...]client al băncii este considerată orice persoană care beneficiază sau a beneficiat de serviciile unei bănci ori persoana cu care banca a negociat o tranzacție, chiar dacă tranzacția respectivă nu s-a finalizat[...]”, astfel conchidem că aceasta nu se referă la proprietari sau creditori, iar interpretarea (și aplicarea) extensivă a legii este inadmisibilă.

Suplimentar, proiectând dispozițiile Ordinului CNA nr. 118, din 20.11.2007, la organizațiile de microfinanțare, se raportează acele tranzacții care îndeplinesc criteriile și indicii tranzacțiilor suspecte, în cadrul raportului organizația de microfinanțare – clienți. Aceste prevederi sunt confirmate de dispozițiile Ordinului CNA nr. 117, din 20.11.2007. Ne referim la faptul că formularele speciale¹, ce necesită a fi completate de organizațiile de microfinanțare², nu dispun de câmpuri ce ar permite raportarea către SPCSB a tranzacțiilor ce cad sub incidența art. 8, Legea nr. 190, din 26.07.2007, cu asociații / acționarii / fondatorii, creditorii externi și interni.

¹ Formulare special privind activitățile sau tranzacțiile care cad sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

² Anexa 3³, Ordinul CNA Nr. 117, din 20.11.2007



Concomitent, toate plățile efectuate de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară, fiind efectuate prin conturile curente deschise la băncile comerciale locale (în calitate de clienți ai acestora), sunt obligatoriu raportate de către acestea (băncile comerciale) către CNA în conformitate cu art. 8, Legea nr. 190 din 26.07.2007.

Ținem să atragem atenția asupra faptului că creditele / împrumuturile primite, inclusiv de către organizațiile de microfinanțare și de companiile de leasing, în mod obligatoriu sunt raportate la Banca Națională a Moldovei, în conformitate cu pct. 2.5 din Instrucțiunea privind angajamentele externe aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație a BNM nr. 185 din 13.07.2006. Banca Națională a Moldovei fiind unica instituție principală de stat din sistemul financiar bancar abilitată cu dreptul de reglementare a tuturor tranzacțiilor aferente împrumuturilor externe, încheiate de instituțiile financiare bancare și nebancaare, eliberează notificările și recepționează informația privind angajamentele externe, astfel fiind diminuat sau practic exclus elementul suspect al acestor tranzacții, or în caz de depistare a acestora, banca nu ar emite notificarea sau ar alerta organele competente (CNA) privind elementele suspecte depistate.

Potrivit pct. 18 din cadrul Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016³, Republica Moldova va *„transpune în legislația națională prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv prin modificarea și completarea Legii nr. 190-XVI din 26 iulie 2007.”*. În acest context, menționăm punctul (37) din preambulul Directivei precitate, în cadrul căreia se afirmă: *„Prezenta directivă stabilește norme în materie de precauție privind clientela, inclusiv precauția sporită pentru clienții sau relațiile comerciale cu risc ridicat, precum procedurile adecvate menite să constate dacă o persoană este expusă din punct de vedere politic, și anumite cerințe suplimentare mai detaliate, precum existența procedurilor și politicilor de gestionare a conformității. [...]”*. În conformitate cu pct. 4, din Directiva vizată se stipulează: *”Directiva respectivă solicită statelor membre să interzică spălarea banilor și să oblige sectorul financiar, cuprinzând instituțiile de credit și o gamă largă de alte instituții financiare, la identificarea clienților lor, ținerea unor evidențe corespunzătoare, stabilirea unor proceduri interne de formare a personalului și de prevenire a spălării banilor și de raportare a oricăror indicii de spălare a banilor autorităților competente.”*. Suplimentar menționăm faptul că conform definiției din cadrul aceleiași Directive, raportată la instituțiile de credit: o relație de afaceri este una profesională sau comercială legată de activitățile profesionale ale instituțiilor de credit, la momentul stabilirii contactului, considerându-se că va fi de o anumită durată. În lumina celor expuse mai sus, conchidem că Directiva 2005/60/CE, se aplică instituțiilor de credit în relație cu clienții acestora în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor.

³ Legea Nr. 130, din 06.06.2013



De asemenea, raportând argumentele menționate mai sus, la prevederile art. 5, alin. (2), Codul Contravențional, art. 5, alin. (2): „*Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise.*”, în cumul cu dispozițiile art. 291⁵, Legea nr. 218, din 24.10.2008, care specifică expres faptul că contravențiile se aplică în cazul neraportării de către entitățile raportoare a activităților sau a tranzacțiilor suspecte care cad sub incidența legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, constatăm încălcarea principiului legalității contravențiilor.

În lumina celor expuse mai sus, solicităm respectuos aprobarea de către Dumneavoastră a organizării unei întreprinderi în viitorul apropiat între reprezentanții companiilor membre AmCham Moldova și reprezentanții Centrului Național Anticorupție, a Comisiei Naționale a Pieței Financiare și altor autorități și instituții de profil, în cadrul căreia vom identifica soluția pentru situația descrisă în prezenta adresare.

În final, dorim să vă asigurăm, că și în continuare AmCham Moldova rămâne a fi un susținător fidel al autorităților publice, în vederea implementării celor mai eficiente practici în vederea eradicării corupției, combaterii și prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova.

Vă mulțumim pentru atenție și ne exprimăm speranța în dezvoltarea relațiilor de colaborare.

Cu deosebită considerațiune,

Mila Malairău

Director Executiv

AP „Camera de Comerț Americană din Moldova”